

Monumentnummer*: 515568

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 april 2000
Kadaster deel/nr 82867/199

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wehl Doetinchem Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wehl

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Wehl L 138

Omschrijving**

Inleiding

VILLA met bijbehorend TUINHUISJE gebouwd ca. 1860. De villa is gebouwd op een kunstmatige heuvel op de plek waar ooit een oude woontoren heeft gestaan, van het uit de middeleeuwen stammend huis Broekhuizen, omringd door een gracht. Links achter het huis bevindt zich een moderne garage die niet onder de bescherming valt. De villa is gebouwd in een neo-classicistische stijl. Kenmerkend zijn de symmetrisch ingedeelde gepleisterde, gevels waarvan alleen de voor- en achtergevel zijn voorzien van hoekpilasters. De gevels worden door een omlopend en gecornist fries afgesloten. Boven de 8-ruits schuiframen op de bel-etage sieren gestucte schouderbogen met kuiven de vensters met afgeronde hoeken in de voorgevel. Het tuinhuisje ligt links voor de villa en is met de nok van het zadeldak haaks op de villa gesitueerd. Het is opgetrokken in een traditionele stijl met boven de schuiframen wenkbrauwen en in de topgevel een venster met een Serlio motief. De villa bevindt zich met het tuinhuisje in een fraaie tuin met diverse oude (uitheemse) bomen. De beukenlaan waarlangs de villa is te bereiken is door de aanleg van de Broekhuizerstraat tegenwoordig in tweeën gesplitst. Deze provinciale weg vormt nu een belangrijke verbinding tussen Didam en Doetinchem.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De VILLA is gebouwd op een vierkant grondplan en bevat een souterrain, een bel-etage en een zolderverdieping. Het afgeplatte schilddak is met leien in maasdekking belegd. In de voor- en achterdakschilden, in de beide dakschilden boven de zijgevels drie dakkapellen met licht getoogde bovenzijde. Deze zijn alle voorzien van gekoppelde ramen met kruisroede waarvan één als draairaam is uitgevoerd. De twee schoorstenen in het dakvlak van de linker zijgevel zijn in schoon metselwerk uitgevoerd terwijl de rechter zijgevel een uitgebouwd en wit geschilderd rookkanaal bevat. De vensters op de bel-etage zijn als schuifraam uitgevoerd $2 \times (3+1)$. Ze zijn voorzien van hardstenen lekdorpels. De gevels worden afgesloten door een gepleisterd fries en een zwaar geprofileerde gootlijst. De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft vijf vensterassen. De middelste vensteras is uitgevoerd als middenrisaliet en heeft een hardstenen opgang naar de bel-etage met enkel aan de linkerkant een eenvoudige gietijzeren leuning met trappaal. De middenas wordt benadrukt door een dakopbouw met een getoogde bovenzijde en een balkon boven de entreepartij. Links van de trap bevinden zich in de hoge borstwering twee getoogde vensters. Rechts van de trap zijn deze openingen blind. De bel-etage heeft aan elke zijde van de bordestrap twee vensters, die alleen in de voorgevel zijn voorzien van schouderbogen en kuiven. De vensteropeningen hebben afgeronde bovenhoeken. De dubbele paneeldeur is voorzien van kussenpanelen en sierroosters. Het van afgeronde bovenhoeken voorziene deurkozijn rust op hardstenen neuten en heeft een drieruits bovenlicht. Het balkonhek boven de entree is niet oorspronkelijk. In de LINKER ZIJGEVEL heeft links een blinde vensternis ter grootte van het als schuifraam uitgevoerd 8-ruits raam rechts in de gevel. Daartussen bevinden zich boven elkaar een getoogde kelderopening en twee 2-ruits kozijnen ter grootte van een liggende rechthoek daarboven. Uiterst links in de gevel bevindt zich een zijingang ter hoogte van de bel-etage. Voor het kelder venster bevindt zich een keldertrap, verscholen achter een laag muurtje met hoekkolommen. De indeling van de ACHTERGEVEL is vergelijkbaar met de voorgevel. In het souterrain zijn rechts drie getoogde vensters aanwezig met stolpramen en diefijzers. De bel-etage heeft vijf vensterassen met ramen als in de voorgevel. Ook hier een risalerende middenas met balkon. In de RECHTER ZIJGEVEL bevindt zich in het midden een uitgemetselde schoorsteen met aan weerszijden een venster met ramen zonder roedenverdeling. Onder de vensters bevindt zich een horizontaal rookkanaal dat naar het hoofdkanaal leidt. Het INTERIEUR bezit nog enkele waardevolle onderdelen. De kamer en suite rechts van de gang is uitgerust met rijk geornamenteerde stucplafonds en binnenluiken. De kamer wordt door dubbele schuifdeuren met helder, niet meer oorspronkelijk glas-in-lood gescheiden. Tegen de rechter zijgevel komen onder de vensters twee identieke schouwen voor die hun rookkanaal aan de buitenzijde naar het hoofdkanaal hebben. De hal bevat marmertegels en een geornamenteerd stucplafond. De halfslag keldertrap met halfgebogen treden leidt naar een tongewelfde kelder waarin een keuken met waterpomp, een waterput die is dichtgemaakt en natuurstenen bakken ten behoeve van opslag van gerookt vlees. De bordestrap in de hal bevat een in Art-Decostijl uitgevoerde trappaal met balusters. Op de verdieping bevinden zich zeven kamers en een centrale hal. Het TUINHUISJE is gebouwd op een vierkant grondplan en voorzien van een zadeldak met gesmoorde, opnieuw verbeterde Hollandse pannen. De gevels met gecementeerde voetsmuur zijn opgetrokken in baksteen en behalve de geveltoppen die halfsteens zijn uitgevoerd, in kruisverband gemetseld. De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL bezit een opgeklampte recht afgesloten kraalschroten deur met een licht getoogd, door een verticale roede gedeeld bovenlicht. De deur rust op een betondorpel. Ter weerszijde is een lichtgetoogd schuifraam $2 \times (2+1)$ geplaatst waarboven gecementeerde wenkbrauwen. Twee staafankers links en rechts boven de deur duiden de balklaag aan. De geveltop heeft een venster met Serlio-motief. Rijk gesneden windveren met eindpannen sluiten de dakvlakken af. De LINKER- en RECHTER ZIJGEVEL zijn blind uitgevoerd en bezitten één staafanker. In de ACHTERGEVEL twee spinnekopraampjes met in de geveltop een rondvenster. Het INTERIEUR bezit een ziende kap met twee draagbalken in de langsrichting en één in de breedte.

Waardering

VILLA gebouwd ca. 1860.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een villa uit de tweede helft 19de eeuw, die gebouwd is in neo-classicistische stijl. De villa valt op door bijzondere esthetische kwaliteiten in het in- en exterieur zoals gave verhoudingen en een fraaie detaillering. Het interieur bezit nog enkele waardevolle onderdelen zoals geornamenteerde stucplafonds, schuifdeuren en twee schouwen met een bijzondere aanleg van het rookkanaal. Het tuinhuisje heeft een gave hoofdvorm, goede verhoudingen en decoratief gesneden windveren. Villa en tuinhuisje vormen samen een fraai ensemble. - Van stedenbouwkundige waarde als voorbeeld van een villa met tuinhuisje die als ensemble onderdeel uitmaken van een historisch gegroeid klein landschappelijk gebied. Villa en tuinhuisje spelen daarin een beeldbepalende rol.

- Van cultuurhistorische waarde vanwege de situering op een kunstmatige heuvel waarop een woontoren heeft gestaan. Rond 1860 werd de toren afgebroken ten gunste van dit door gravin von der Goltz gebouwd huis. De woning heeft tevens dienst gedaan als burgemeesterswoning.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis